AN EVALUATION OF THE SOLID WASTE RECYCLING BANK PROJECT: A CASE STUDY OF BAN-NONG-THA-PHON MITTRAPAB MUNICIPALITY SCHOOL UBONRATCHATHANI PROVINCE

AMORNRAT JONGTRAKANSOMBUT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY
AND RURAL DEVELOPMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004

ISBN 974-04-4708-2
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การประเมินผลโครงการธนาคารขยะ กรณีศึกษา: โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองตาโผ่นมิตรภาพที่ 5 จังหวัดอุบลราชธานี

(AN EVALUATION OF THE SOLID WASTE RECYCLING BANK PROJECT: A CASE STUDY OF MUNICIPALITY BAN-NONG-THA-PHON MITTRAPAB NUMBER 5 SCHOOL UBONRATCHATHANI PROVINCE).

อมรรัตน์ จงตระการสมบัติ 4436109 ENRD/M

วท.ม. (การวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ลัดดาวัลย์ ทองนพ , M.P.H., บัณฑิต ชาญณรงค์, วศ.ม. สัญชัย สูติพันธ์วิหาร, วท.ม.

บทคัดย่อ

การประเมินผลโครงการธนาคารขยะโรงเรียนเทศบาลบ้านหนองตาโผ่นมิตรภาพที่ 5 จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการดำเนินงานรวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของโครงการธนาคารขยะเพื่ออธิบายผลการดำเนินงานโครงการในพื้นที่โครงการ และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติในการคัดแยกขยะของนักเรียนในโรงเรียนเทศบาลบ้านหนองตาโผ่นมิตรภาพที่ 5

การศึกษาครั้งนี้ใช้ CIPP (Context, Input, Process, Product) Model เป็นรูปแบบการประเมินผลโดยศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในประชากรตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3, นักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการธนาคารขยะ, ครูและผู้บริหารในโรงเรียนและเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองวารินชำราบ ในการศึกษาเชิงปริมาณใช้แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติในการคัดแยกขยะของนักเรียนกลุ่มประถมศึกษาปีที่ 3-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 211 ตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว และการวิเคราะห์การผันแปรประกอบกับการวิเคราะห์การจำแนกพหุ และการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับบริบทโครงการ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน ในกลุ่ม นักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการ 12 ตัวอย่าง ผู้บริหารและครูโรงเรียน 3 ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองวารินชำราบ 3 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองตาโผ่นมิตรภาพที่ 5 บริบทที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเริ่มต้นและดำเนินโครงการธนาคารขยะ ปัจจัยนำเข้าพบว่าวิธีการประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ควรปรับปรุงมากที่สุด และวัสดุ-อุปกรณ์ และงบประมาณ ควรปรับปรุงแก้ไข ส่วนกระบวนการดำเนินงาน พบว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนได้ดีแต่ขาดการวางแผนในการกำหนดบุคคลและวันเวลาในการควบคุม, ติดตามตรวจสอบและประเมินผล ทำให้โครงการขาดความต่อเนื่องในปีที่ 2 สำหรับผลการดำเนินงานได้แก่ การปฏิบัติในการคัดแยกขยะของนักเรียนพบว่า มีวิธีการปฏิบัติในการคัดแยกขยะระดับต่ำ และผลจากการทดสอบทางสถิติพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติในการคัดแยกขยะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 คือ รายได้ในการขายขยะ ประสบการณ์การรับรู้ข่าวสารด้านขยะและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้คือโครงการธนาคารขยะขาดความต่อเนื่อง นักเรียนไม่ได้มีการนำขยะมากขายอย่างต่อเนื่องและมีวิธีปฏิบัติในการคัดแยกขยะระดับต่ำซึ่งครูและผู้บริหารโรงเรียนควรมีการอบรมการคัดแยกขยะเพิ่มคือ 1-2 ครั้งต่อปี และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรให้มีการวางแผนกำหนดบุคคลและวันเวลาในการควบคุม, ติดตามตรวจสอบและประเมินผลโครงการ

157 หน้า ISBN 974-04-4708-2

AN EVALUATION OF THE SOLID WASTE RECYCLING BANK PROJECT: A CASE STUDY OF BAN-NONG-THA-PHON MITTRAPAB MUNICIPALITY SCHOOL UBONRATCHATHANI PROVINCE

AMORNRAT JONGTRAKANSOMBUT 4436109 ENRD/M

M.Sc. (ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY AND RURAL DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORS: LADDAWAN THONG-NOP, M.P.H., BUNDIT CHANNARONG, M.Eng., SANCHAI SUTIPANWIHAN, M.Sc.

ABSTRACT

This research was an evaluation of the Solid Waste Recycling Bank Project in the of Ban-nong-tha-phon Mittrapab Municipality School, Ubonratchathani Province and was to study the context, input and operation processes including problems, obstacles and recommendations. The main objective of this study was to evaluate the implementation of the recycling project in the target area, which was the school, and to explain the relationship of students' general characteristics (gender, main occupation in family, family income, educational accomplishment, experience on perceiving information, participating in environmental preservation activities, income of purchasing, facilities on garbage storage for sell) to student practice of solid waste separation.

This study applied CIPP Model (Context, Input, Process, Product) in evaluation of the project utilizing both qualitative and quantitative research methods. The research study comprised of 4 groups namely, students in grade 3-9, students who practiced solid waste separation in the project, teachers and the director in the school including Muang Varinchamraab Municipality officers. In the quantitative study, a sample of 211 students in grade 3-9 was interviewed regarding solid waste separation practice, statistics used were percentage, mean, Multiple Classification Analysis and Multiple Regression. As for qualitative study, it was focused on context , input, process and product of the project among 12 students who practiced solid waste separation, 3 teachers and the director of the school and 3 Muang Varinchamraab Municipality officers, using content analysis and descriptive analysis as data interpretation.

The results showed that Ban-nong-tha-phon Mittrapab Municipality School had a positive context supporting the project implementation. For Input factor, it was found that the public relations method, material and budgeting management should be improved. For Process, it was found that the school was able to practice as planned but lacked personnel management, controlling and monitoring practice leading to a lack of project continuation in the second year. As for product, it was found that solid waste separating practice showed a low level and that factors affecting solid waste separating practice were at the statistical significance of p-value=.001 were income of solid waste per month, experience of perceived solid waste information and environmental preservation participation.

Problems and recommendations arising from this study were that the project lacked continuation, while the students did not separate solid waste and sell it continually and practice level was low. Hence, the director and teachers of the school should train their students regarding solid waste separation at least 1-2 times per year and there should be an implementation plan that emphasizes personnel, controlling, monitoring and evaluation items attached to the project.

KEY WORDS: EVALUATION/ SOLID WASTE RECYCLING BANK PROJECT/ UBONRATCHATHANI

157 pp. ISBN 974-04-4708-2